

AZ EURÓPAI TÁJ EGYZEMÉNY MEGVALÓSÍTÁSA MAGYARORSZÁGON – RÖVID ÁTTEKINTÉS

IMPLEMENTATION OF THE EUROPEAN LANDSCAPE CONVENTION IN HUNGARY – SHORT REVIEW

SZERZŐ / BY:
KINCSES KRISZTINA

DOI:
10.3624/2019/53/3

Az Európa Tanács Európai Táj Egyezményét az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága 2000. július 19-én fogadta el, és 2000. október 20-án Firenzében nyitotta meg aláírására a tagállamok részére. Magyarország azonnal megkezdte a végrehajtás előkészítését. Az Európa Tanács Európai Táj Egyezménye 2008. február 1-jén lépett hatályba Magyarországon.

2008 és 2010 között Magyarország elsősorban az végrehajtás intézményi keretének megteremtésén és a Tájdíj életre hívásán dolgozott. Magyarország 2008 óta hirdet pályázatot az Európa Tanács Táj Díjára történő felterjesztés nemzeti jelöltjének kiválasztására. 2012-ben a természetvédelemért felelős miniszter a Magyar Tájdíj létrehozásával rangosabbá tette a kiválasztási eljárást. Jelentős siker-

ként 2015-ben magyar felterjesztés alapján az Európa Tanács Táj Díját a Hetés magyar és szlovén települései kapták.

Az intézményi keret megszilárdítása után az Európai Táj Egyezmény Nemzeti Koordinációs Munkacsoport az Egyezmény összes általános és egyedi intézkedésére kiterjesztette figyelmét. A magyar kormány jóváhagyta Magyarország első Nemzeti Tájstratégiáját a 2017-2026 közötti időszakra, amely a holisztikus tájszemlélet szükségességére hívta fel a figyelmet. A Nemzeti Tájstratégia jóváhagyását követően referenciadokumentummá vált.

A Szent István Egyetem Tájépítészeti és Településtervezési Kara meghatározó szerepet tölt be az Európai Táj Egyezmény szellemiségében történő tájoktatásban. A Nemzeti Tájstratégia hangsú-

lyozza, hogy a tájjal kapcsolatos ismeretek átadása nem korlátozódhat a tájjal foglalkozó szakemberekre, hanem a mérnöki tanfolyamokba és minden más olyan kurzusba is integrálni kell, amelynek végzettjei a tájak állapotát és használatát jövőbeli döntéseikkel befolyásolják. A cél elérése érdekében fontos intézkedéseket kell tenni: a felsőoktatásban a tájtudás, a táj iránti felelősségteljes hozzáállást be kell építeni a fenntartható fejlődés alaptanulmányai alatt elsajátítandó szakmai kompetenciákba.

Az Agrárminisztérium az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával, a Környezeti- és Energiahatékonysági Operatív Program és a Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program keretében, 2016-ban átfogó projektet „A közösségi jelen-

The European Landscape Convention of the Council of Europe was adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 19 July 2000 and opened for signature to its Member States in Florence on 20 October 2000. Hungary immediately began the process of preparing for its implementation. The European Landscape Convention finally came into force on 1 February 2008 in Hungary.

Between 2008 and 2010 Hungary worked mainly on the institutional framework of the implementation and the establishment of the Landscape Award. Since 2008 Hungary opened a competition for selecting the national candidate for the landscape Award of the Council of Europe. In 2012 the Minister responsible for nature conservation raised the status of the selection procedure establishing the Hungarian Landscape Award. This achieved some remarkable success because in 2015, based on the submission from Hungary, the Landscape Award of the Council of Europe was given to the Hungarian and Slovenian villages of the Hetés Region.

After consolidating the institutional framework, the European Landscape Convention National Coordination Working Group expanded its focus to all the general and special measures of the Convention. Hungarian Government approved Hungary's first National Landscape Strategy for the period 2017-2026 which focused attention on the need for a holistic landscape approach. Since the approval of the National Landscape Strategy, this has now become an important reference document.

Szent István University, Faculty of Landscape Architecture and Urban Planning plays a key determining role in landscape education in the spirit of the European Landscape Convention. The Hungarian National Landscape Strategy emphasises that passing on landscape-related knowledge needs not be restricted only to people concerned in landscape matters, it should also be included in engineering courses and any other courses whose graduates will influence the condition and use of landscapes through their future decisions. Action is still required to achieve the prime objective which, in higher education, is the integration of a knowledge of landscape incorporated into professional competences, as part of the basic studies on sustainable development.

In October 2016 Hungary launched a new project “Strategic assessments supporting the long-term conservation of natural values of community interest as well as the national implementation of the EU Biodiversity Strategy to 2020” (KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001). this was introduced under the Hungarian Operational Programme ‘Environment and Energy’, co-funded by the European Regional Development Fund. In the preparation phase of the LANDSCAPE CHARACTER development element, experience of foreign and domestic landscape typological and landscape identification systems and their practical applicability, with focus on character-based systems, were studied. According to the results from the preparatory phase, the outputs can have positive impacts on public administration.

The products of the project will be delivered to the Ministry of Agriculture, which will consider how these results can be integrated into policies and decision-making mechanisms after professional preparation and administrative consultations. This will contribute significantly to the achievement of some of the objectives of the landscape strategy.

The Minister of Agriculture is obliged to produce a three-yearly report on the implementation of the landscape strategy to the Government. The next report is due on the 30 June 2020.

This article presents an outline of the important national and international milestones the Hungarian Government has made in the implementation of the European Landscape Convention of the Council of Europe.

ACKNOWLEDGEMENT

I must express a very warm thanks to Mrs Maguelonne Déjeant-Pons, Executive Secretary of the European Landscape Convention, whose identification with the subject, conscientious and helpful work succeeded the Convention in Europe.

39 ratifications and two more signatures from the 47 Member States are proof of her excellent work. Maguelonne Déjeant-Pons is working hard on that states who has not ratified the Convention became parties to it, and to promote the implementation in all states without derogating from the provisions of the Convention.

©

tőségű természeti értékek hosszú távú megőrzését és fejlesztését, valamint az EU Biológiai Sokféleség Stratégia 2020 célkitűzéseinek hazai szintű megvalósítását megalapozó stratégiai vizsgálatok” (KEHOP-4.3.0-VE-KOP-15-2016-00001) indított útjára.

A TÁJKARAKTER fejlesztési elem előkészítése során kerültek feldolgozásra a külföldi és hazai tájtipizálási és tájbeosztási rendszerek tapasztalatai és gyakorlati alkalmazhatóságuk, különös tekintettel a tájkarakter alapú rendszerekre. Az előkészítő szakasz feltárása szerint a kutatás eredményei kedvező hatást fejtenek ki a közigazgatásban.

A projekt eredménytermékei az Agrárminisztériumhoz kerülnek, melyek szakmai előkészítések és közigazgatási egyeztetések után épülhetnek be a szakpolitikákba, döntési mechanizmusokba. Ez jelentős mértékben járul majd hozzá a Tájegyezményből származó kötelezettségek teljesítéséhez és a Tájstratégia egyes céljainak megvalósításához.

A mezőgazdasági miniszternek háromévente be kell számol-

nia a kormánynek a Tájstratégia végrehajtásáról. A következő jelentés 2020. június 30-án esedékes.

A cikk az Európa Tanács Európai Táj Egyezménye magyarországi végrehajtásának nemzeti és nemzetközi jelentőségű mérőföldköveit mutatja be.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetemet szeretném kifejezni Maguelonne Déjeant-Pons asszonynak, az Európai Táj Egyezmény főtítkárának, akinek a témával való azonosulása, lelkiismeretes és segítőkész munkája nélkül nem lehetne az Európai Táj Egyezmény sikeres.

39 ratifikálás és további két állam aláírása a 47 tagállamból az ő munkáját igazolja. Maguelonne Déjeant-Pons asszony töretlen lendülettel dolgozik azon, hogy a még nem csatlakozott államok is csatlakozzanak, és a végrehajtás minden országban csorbítatlan módon, az egyezmény rendelkezéseitől való eltérés nélkül történjen. ©

1. ábra/fig.: A táj életünk tere és alakítója, gondolataink ihletője, érzéseink formálója. A TÁJKARAKTER fejlesztési elem roll-up-ja. / *The landscape is the space and drivers of our life, the inspiration of our thoughts, a source forming our feelings. The roll-up of the LANDSCAPE CHARACTER development element* (FORRÁS/SOURCE: AGRÁRMINISZTERIUM / MINISTRY OF AGRICULTURE)

tájkarakter
a természet arcai

A táj életünk tere és alakítója,
gondolataink ihletője, érzéseink formálója.

A tájaknak jellemző és jellegzetes vonásaik vannak.

Sokféleségük és jó minőségük megőrzése közös felelősségünk.

A kedvező vonásokat tájként szükséges meghatározni.

Célunk a kedvező adottságok és a tájak értékeinek átörökítése.

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Regionális Fejlesztési Alap

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

sokszínű zöld
Készítette: Agrárminisztérium

Irodalomjegyzék/Literature

- European Landscape Convention, Council of Europe, Florence, 2000. október 20. Protocol amending the European Landscape Convention, Council of Europe, Strasbourg, 2016. augusztus 1. <https://www.coe.int/en/web/portal>
- CM/Del/Dec(2015)1238
- 1189/2012. (VI. 11.) Korm. határozat az Európai Táj Egyezmény Nemzeti Koordinációs Munkacsoport létrehozásáról
- Munkaprogram az Európai Táj Egyezmény végrehajtására, Vidékfejlesztési Minisztérium, Budapest, 2013; http://www.termeszetvedelem.hu/_user/browser/File/Taj/ETE_munkaterv_201303012VEGLEGES_web.pdf
- Nemzeti Tájstratégia (2017-2026), Földművelésügyi Minisztérium, Budapest, 2017; https://www.kormany.hu/download/c/ff/foooo/Nemzeti%20T%C3%A1jstrat%C3%A1gia_2017-2026.pdf#%21DocumentBrowse
- KINCSES K. – PÁDÁRNÉ TÖRÖK É. (2018): Introduction of the national landscape strategy of Hungary (2017-2026), 4D 48. szám https://elcl6.coe.int/WebForms/Public_List.aspx http://www.termeszetvedelem.hu/index.php?pg=sub_825
- PÁDÁRNÉ TÖRÖK É. (2018): A KEHOP központi projekt és TÁJKARAKTER munkacsoport munkája, Tájkarakter Műhelytalálkozó, Agrárminisztérium, Budapest, 2018. október 11. http://www.termeszetvedelem.hu/_user/browser/File/KEHOP/TAJKARAKTER/1_P%C3%A1d%C3%A1rn%C3%A1g_T%C3%B6r%C3%B6k_%C3%89va_T%C3%81KARAKTER_fejleszt%C3%A1si_elem-okt_11.pdf
- KONKOLY-GYURÓ É. – TIRÁSZI Á. – BALÁZS P. – KOLLÁNYI L. – MÁTÉ K. (2017): Tájkarakter alapú tájtipizálás - A tájkarakter alapú tájtipizálási rendszerek felhasználásával kapcsolatos hazai és nemzetközi módszertanok elemzése, Tájműhely Kft., Ormos Imre Alapítvány. Projekt Megalapozó Tanulmány. Budapest
- VASZÓCSIK V. – CSÓSZI M. – FARAGÓNÉ HUSZÁR Sz. – GÖNCZ A. – GRÓNÁS V. – HAMAR J. – KINCSES K. – PÁDÁRNÉ TÖRÖK É. – PODMANICZKY L. – SAIN M. – SÁRDI A. – TÓTH P. (2017): A hazai tájkarakter alapú tájtipizálás célrendszerének és a gyakorlati alkalmazás lehetséges területeinek előzetes meghatározása. Lechner Tudásközpont Területi, Építészeti és Informatikai Nonprofit Kft. Budapest; http://www.termeszetvedelem.hu/_user/browser/File/KEHOP/TK_tanulmany_final_1.pdf
- KINCSES K. (2019): A tájkarakter-rendszer eredményeinek beépülése a közigazgatás rendszerébe, döntési folyamatokba, Tájkarakter műhelytalálkozó, Budapest, Agrárminisztérium, 2019. április 25. http://www.termeszetvedelem.hu/_user/browser/File/KEHOP/TAJKARAKTER/20190425/1_%20KEHOP_430_T%C3%81KARAKTER_20190425_KINCSES_K_fin.pdf
- KINCSES K. (2018): A TÁJKARAKTER projekteleme nemzetközi és hazai szakpolitikai kerete Tájkarakter Műhelytalálkozó, Agrárminisztérium, Budapest, 2018. október 11.; http://www.termeszetvedelem.hu/_user/browser/File/KEHOP/TAJKARAKTER/2_Kincses_Krisztina_szakpolitikai_keret.pdf
- KINCSES K. – PÁDÁRNÉ TÖRÖK É. – TAR Gy. (2019): A tájkarakter kutatás nemzetközi és hazai szakpolitikai kerete, kutatási programkörnyezete, Kisvárdai Magyar Tájökológiai Konferencia 2019. augusztus 29-31. in Fazekas I. – Lázár I. (szerk.) (2019): Tájak működése és arculata, Debrecen, MTA DTB pp. 369-373.; https://geo.unideb.hu/sites/default/files/file_uploads/mtok_2019.pdf
- KINCSES K. (2019): Az Európai Táj Egyezmény Nemzeti Koordinációs Munkacsoport kapcsolódásai, Tájkarakter műhelytalálkozó, Budapest, Agrárminisztérium, 2019. február 7.; http://www.termeszetvedelem.hu/_user/browser/File/KEHOP/TAJKARAKTER/0215-cikk/01_Kincses_Krisztina.pdf Government Decision 1128/2017 (20 March)